

V

ERZORGING EN KWEK VAN VIPERA KAZNAKOVI/ CARE AND BREEDING OF VIPERA KAZNAKOVI

Gedeelte uit het door Jan-Cor Jacobs besproken boek.

Johan de Smedt

Deze kleine gifslang wordt slechts zelden in het terrarium gehouden, omdat ze helaas de reputatie heeft moeilijk te houden te zijn en de prijs bovendien hoog is. In grote lijnen stelt zij dezelfde eisen als de Iberische adder (*Vipera seoanei*).

Zoals bij alle slangen moet het terrariuminrichting zoveel mogelijk gelijkenis vertonen met het natuurlijke habitat. Op die manier laat ze zich het beste verzorgen in een vochtig-warm terrarium met rijke beplanting, waarin enkele droge plekken niet mogen ontbreken. Ik verwarm mijn terraria voor de Kaukasusadder met een spotje van 60 watt, waardoor een temperatuur van 35°C wordt bereikt. Deze zonneplek wordt bijzonder graag benut. 's Nachts moet de temperatuur dalen tot 16-20°C.

Het is raadzaam om het terrarium minstens één keer per dag royaal met lauw water te besproeien. Omdat de Kaukasusadder zelden of nooit uit een waterschaaltje drinkt, kan het gebeuren dat zij ondanks een volle waterbak in het terrarium omkomt van de dorst. Het is interessant om te weten dat in het natuurlijke habitat meer dan 2.000 ml neerslag per jaar valt!

Pas verworven dieren kunnen agressief zijn, maar wennen snel aan hun nieuwe omgeving. Al na enkele weken proberen ze nog maar zelden te bijten. Jonge dieren blijven totdat ze volwassen zijn vaak agressief. Maar de uitzondering bevestigt de regel: een volwassen vrouwtje uit eigen kweek bleef haar leven lang agressief reageren op elke beweging.

Part of the book reviewed by Jan-Cor Jacobs

Johan De Smedt

This small viper is rarely kept in captivity because sadly it has the reputation of being difficult to maintain as well as being quite expensive. Basically it requires the same conditions as the Iberian Viper (*Vipera seoanei*).

As with all snakes the decor of the terrarium needs to resemble the natural habitat as much as possible. Therefore *Vipera kaznakovi* is best kept in a warm and humid terrarium with ample plants. Some dry areas are of course necessary. I heat my terraria housing the Caucasus viper (*Vipera kaznakovi*) with a 60 W spot light. This ensures a temperature of 35°C. This basking spot is well used. At night the temperature should drop to 16-20°C.

It is advisable to copiously spray the terrarium at least once a day with luke-warm water. The Caucasus Viper seldom drinks from a water bowl. It has been recorded that specimens will die of thirst despite the presence of a full water bowl. It is also interesting to note that in their natural habitat the annual rainfall exceeds 2000 ml.

Newly acquired animals can be aggressive, but quickly adapt to their new surroundings. After a few weeks they seldom attempt to bite. Young animals can remain aggressive until adulthood. But there are exceptions to the rule: an adult female, born in my collection, remained aggressive throughout her life.

In captivity adult Caucasus vipers eat mice or other small rodents that are accepted both dead and alive. When live prey is offered the snakes display a very vivid hunting behaviour.

In gevangenschap eten volwassen Kaukasusadders muizen of andere kleine knaagdieren, die zowel levend als dood worden geaccepteerd. Worden levende prooidieren aangeboden, dan vertonen de jagende slangen een uiterst levendig gedrag.

In de vrije natuur voedt *Vipera kaznakovi* zich overwegend met veldmuizen. Jonge dieren eten daarentegen krekels, sprinkhanen, kleine kikkers, jonge hagedissen, insecten en wormen. Pas na een paar maanden zullen jonge Kaukasusadders zelfstandig nestmuizen eten. In gevangenschap moet men proberen de jongen zo snel mogelijk nestmuizen te laten eten, omdat de aangeboden insecten nauwelijks voedingswaarde bezitten, waardoor de kleine slangen slechts langzaam groeien. Bij deze soort is het aanbevelingswaard om de jonge addertjes individueel te huisvesten om kannibalisme te vermijden. Zo heb ik meegemaakt hoe een drie weken oud vrouwtje, hoewel er genoeg krekels in het terrarium waren, een even groot

In nature *Vipera kaznakovi* feeds mainly on field mice. Juveniles however eat crickets, locusts, small frogs, young lizards, insects and worms. After a few months they will start to eat young mice. In captivity one should try to get juveniles to eat newborn mice as quickly as possible. Insects have hardly any nutritional value so the young snakes will grow very slowly. It is also recommended to house them separately to avoid cannibalism. I witnessed a three week old female grabbing an equally sized male by the head, although there were enough crickets to feed on. She did not let go immediately and despite the fact that I quickly separated them, the next day the male was dead.

To breed *Vipera kaznakovi* requires a period of hibernation. They are best kept under the same conditions as the common viper (see also the book under review, J.C.J.). Humidity of 70% is recommended, but care should be taken not to keep them too wet otherwise they can easily contract pneumonia or get a fungal infection of the dorsal scales.

Vipera kaznakovi omkleurend; foto Johan de Smedt
Vipera kaznakovi changing colours; photo Johan de Smedt 75

mannetje in z'n kop beet zonder los te laten. Ik heb beide dieren weliswaar onmiddellijk van elkaar losge- maakt, maar het mannetje was een dag later overle- den.

Om *Vipera kaznakovi* tot voortplanting te brengen, moeten ze overwinteren. Ze kunnen het beste als de gewone adder (dit staat eerder beschreven in het boek, J.C.J.) worden overwinterd. Een luchtvochtigheid van 70% is gunstig, maar ze mogen niet te vochtig worden gehouden, omdat ze anders gemakkelijk een longontsteking of schimmelinfectie aan de buikschub- ben kunnen oplopen.

Vipera kaznakovi behoort als het om de voortplanting gaat tot het berus-type (ook dit staat uitvoerig in het boek beschreven, J.C.J.). 70 tot 90 dagen na de paring brengt het vrouwtje drie tot vijftien jonge dieren ter wereld. De jonge adders zijn ongeveer dertien centi-

In reproduction, *Vipera kaznakovi* belongs to the *Berus* type (this is also well described in the book, J.C.J.). About 70 to 90 days after copulation the female gives birth to between three and fifteen neonates. They are about 13 cms long, weigh on average 3 grams and slough within three days. Young animals can easily dehydrate so care should be taken to keep them in small tanks with diffe- rent areas and ample plant/hide material. Daily spraying is required. The water bowl should not be too deep since the young can easily drown in a deep bowl.

It is said that after a few generations in captivity the Cau- casus viper loses its vivid colours and becomes dull in appearance. I cannot confirm this. Once a month my ani- mals are fed with prey animals that are dusted with a vitamin preparation that contains beta-carotene. In the wild, prey animals eat plants and other small animals that contain natural dyes and thereby contribute to the vivid colours of this snake.

Vipera ammodytes ruffoi, vrouwtje. Foto: Johan De Smedt.
Vipera ammodytes ruffoi, female. Photo: Johan De Smedt.

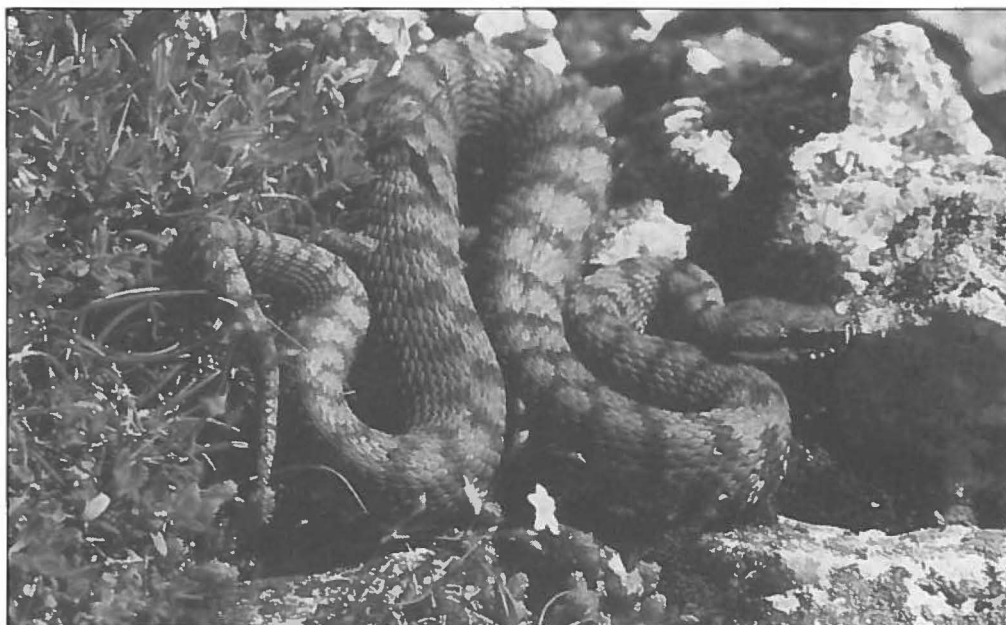

meter lang, wegen gemiddeld drie gram en vervellen binnen drie dagen na hun geboorte. Jonge dieren drogen gemakkelijk uit; het is dus raadzaam de nakweek in een klein terrarium met verschillende bodemzones en rijkelijke beplanting onder te brengen. Dagelijks sproeien is noodzakelijk. Het drinkbakje moet plat zijn, omdat jonge slangen in een dieper bakje gemakkelijk verdrinken.

Van de Kaukasusadder wordt gezegd dat zij haar kleurenpracht na enkele generaties verliest en dan nog slechts vaal uiterlijk heeft. Ik kan dat niet bevestigen. Mijn dieren krijgen één keer per maand voedseldieren die bepoederd zijn met een vitaminepreparaat met beta-carotin. Ook prooidieren die in de vrije natuur door de adders worden gevangen, bijvoorbeeld muizen, eten planten en dierlijke organismen die eveneens kleurstoffen bevatten en er zo toe bijdragen dat deze slangensoort zo mooi gekleurd is.

Another theory is that in captivity the Caucasus viper is kept too warm. This causes the animals to produce more melanin, which eventually causes the vivid colours to disappear. (Heckes, pers. comm.). To investigate this one would need to keep young animals from the same litter under different conditions over a prolonged period.

Translation into English: René van der Vlugt.
English corrections: Lawrence Smith.

Vipera aspis francisciredi, mannetje. Foto: Johan De Smedt
Eng: *Vipera aspis francisciredi*, male. Photo: Johan De Smedt

Een andere theorie gaat ervan uit dat de Kaukasusadder in gevangenschap te warm wordt gehouden. Daardoor produceren de dieren meer melanine, dat dan zozeer de overhand krijgt, dat de bonte kleuren verdwijnen (mededeling van Heckes). Een studie hiernaar gedurende langere periode met jongen uit een en dezelfde worp die onder verschillende omstandigheden en over verscheidene generaties worden verzorgd, zou hierover uitsluitsel kunnen geven.

Vertaald uit het Duits door Jan-Cor Jacobs

Vipera kazuakovi mannetje; foto Johan de Smedt
Vipera kazuakovi male; photo Johan de Smedt

